

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2022

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1
А 43

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 14 – 15 квітня 2022 р. Полтава, 2022. 847 с.
(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 08 від 12 січня 2022 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Довбня Світлана – д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня Українського державного університету науки та технологій.

Зоря Олексій – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Малишкін Олександр - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

Муравський Володимир - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

Нікішина Оксана - д.е.н., с.н.с., завідувачка відділом ринкових механізмів та структур ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Перерва Петро - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Руцишин Надія - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу Львівського торговельно-економічного університету

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Тоцька Олеся - д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки

Вараксіна Олена - к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету

Воронько-Невіднича Тетяна - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Дранус Валентин – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Лпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Мельничук Ірина - к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту та фінансів Університету економіки і підприємництва

Прийдак Тетяна– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, фахівець внутрішнього аудиту процесів діяльності та моніторингу якості освіти Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

ЗМІСТ**РОЗДІЛ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, АУДИТ****Алієв А. Р.**Науковий керівник – **Давидюк Т. В.***Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»***Огляд літературних джерел щодо обліку та аналізу фінансових результатів підприємства..... 38****Багрій К. Л.,***Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету***Features of creative accounting as an element of accounting science..... 41****Базелюк О.В.**Науковий керівник – **Гайдаєнко О.М.***Одеський національний економічний університет***Аналіз структури витрат промислового підприємства на прикладі ПАТ «Одескабель»..... 43****Беленкова М.І., Рагуліна І.І.***Державний біотехнологічний університет***Організація внутрішньогосподарського контролю у системі управлінського обліку витрат..... 46****Бержанір І. А.***Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини***Напрями вдосконалення організації обліку витрат на підприємстві..... 50****Бойко О. О.**Науковий керівник – **Петришин Л.П.***Львівський національний університет ім. Івана Франка***Норець Д. О.**Науковий керівник – **Гоголь Т. А.***Національний університет «Чернігівська політехніка»***Інвестиції в людський капітал як невід’ємний фактор економічного розвитку..... 53****Брік С. В.***Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»***Особливості фінансового обліку торгівлі алкоголем в закладах громадського харчування та навинос..... 56****Велика Д., Шостак Я.**Науковий керівник – **Лега О. В.***Полтавський державний аграрний університет***Обліково-Інформаційний Інструментарій виробництва продукції рослинництва..... 59**

Основні аспекти організації бухгалтерського обліку нематеріальних активів на підприємстві.....	118

Кулик В.А.¹, Дагмар Шкодова-Пармова²

¹Полтавський державний аграрний університет

²Південночеський університет (м. Чеське Будейовіце, Чеська Республіка)

Електронний бізнес: потенційні загрози у XXI столітті.....	121

Кучеркова С.О.

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Напрями покращення інформаційної змістовності звітності.....	123

Левченко З. М., Дугар В.

Полтавський державний аграрний університет

Оцінки маркетингового аудиту системи збуту підприємств.....	126

Лисенко А.М., Акімов С.С.

Центральноукраїнський національний технічний університет

Особливості аграрного виробництва як засіб впливу на організацію аудиту сільськогосподарських підприємств.....	129

Лисенко А.М., Козуб Т.А.

Центральноукраїнський національний технічний університет

Удосконалення обліку оплати праці на підприємстві з виробництва технологічного обладнання.....	131

Лисенко А.М., Самородова Л.Г.

Центральноукраїнський національний технічний університет

Компоненти системи внутрішнього контролю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.....	133

Ліпський Р. В.

Полтавський державний аграрний університет

Трудові відносини та кадрове діловодство в умовах воєнного стану.....	136

Малишкін О.

Державний університет інфраструктури і технологій

Обліково-юридичне наповнення контролю втрат продукції під час транспортування.....	139

Мартосенко С. Г., Бондаренко А. В.

Науковий керівник – Канцедал Н. А.

Полтавський державний аграрний університет

Особливості оцінки та обліку витрат на консервацію незавершених капітальних інвестицій.....	143

Минич Ю.В.

Лозівська філія Харківського державного автомобільно-дорожнього коледжу

Удосконалення функцій управління підприємством із залученням зовнішнього аудиту.....	146

КОМПОНЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Професійна (професійно-технічна) освіта, як складова системи освіти, «є комплексом педагогічних та організаційно-управлінських заходів, спрямованих на забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійної культури» [1].

Така освіта здобувається у відповідних закладах, перелік яких встановлено Законом України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР (редакція від 01.01.2021 р.) [1] (рис. 1).

Рис. 1. Перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти*

*Джерело: систематизовано авторами на підставі [1]

Внутрішній контроль є важливою складовою системи менеджменту та «особливим процесом, на який впливає значна кількість різноманітних чинників» [2, с. 75]. Здійснення внутрішнього контролю у закладах професійної (професійно-технічної) освіти базується, зокрема, на необхідності забезпечення раціональної організації навчально-виховного процесу шляхом ефективної

взаємодії між органами влади, громадськими організаціями, адміністрацією, персоналом закладу. Важливе значення при організації такого контролю має надаватися удосконаленню професійної майстерності педагогічного персоналу, економічно обґрунтованому формуванню доходів та витрат.

Загальну структуру внутрішнього контролю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти формують наступні компоненти (рис. 2).

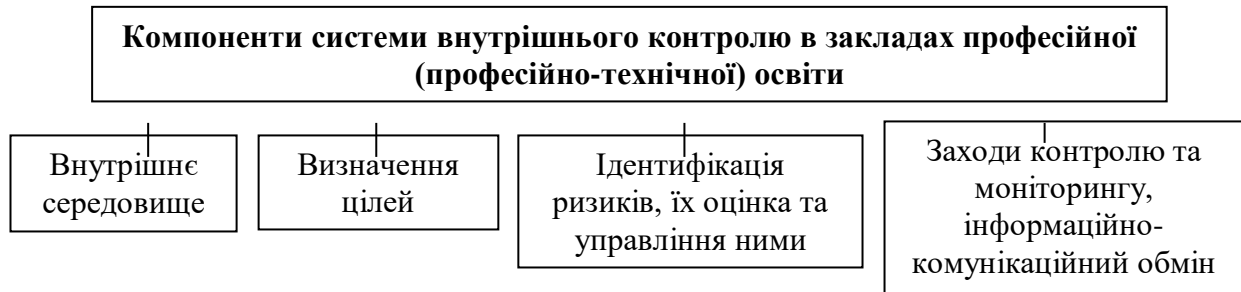

Рис. 2. Компоненти системи внутрішнього контролю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти*

*Джерело: авторська розробка

Так, при дослідженні внутрішнього середовища закладів професійної (професійно-технічної) освіти слід систематизувати повноваження суб'єктів внутрішнього контролю, визначити підґрунтя для формування організаційних та функціональних засад, що визначають внутрішнє середовище, а також встановити місткість внутрішніх регламентів, чітко окреслити підстави для їх розробки та внесення змін до діючих регламентів.

На етапі формулювання цілей виокремлюють операційні та стратегічні цілі. Зокрема, операційні цілі визначаються періодично, є конкретизованими, реалістичними та вимірюваними, а стратегічні цілі встановлюються закладами професійної (професійно-технічної) освіти на перспективу.

У системі внутрішнього контролю важливе значення надається ідентифікації ризиків. При цьому виокремлюють зовнішні (законодавчі) та внутрішні (кадрові, програмно-технічні, фінансово-господарські) ризики. Оцінка ризиків здійснюється з урахуванням ймовірності їх виникнення (низької, середньої, високої), а також впливу на спроможність суб'єктів внутрішнього контролю досягати поставлені цілі (низького, середнього, високого рівня впливу). Процес управління ризиками здійснюється з урахуванням їх розподілу між суб'єктами внутрішнього контролю.

У межах своєї відповідальності та повноважень суб'єкти внутрішнього контролю здійснюють контроль та моніторинг. З урахуванням результатів внутрішніх перевірок, зовнішнього контролю, оцінки ризиків та результатів моніторингу суб'єктами внутрішнього контролю організується інформаційно-комунікаційний обмін.

Функціонування системи внутрішнього контролю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти базується на таких основних принципах: законність; об'єктивність; методологічна єдність; відповідальність та розподіл

повноважень; відкритість.

Об'єктами внутрішнього контролю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти є адміністративно-управлінські, фінансово-господарські та інші процеси, які здійснюються у межах визначених повноважень та відповідальності структурними складовими закладів та їх працівниками. Під час проведення внутрішнього контролю значна увага звертається на:

- дотримання загальнодержавних освітніх стандартів та внутрішніх регламентів;
- рівень кваліфікації, якісний склад педагогічного персоналу;
- рівень знань, умінь та навичок здобувачів освіти;
- виконання навчальних планів та програм;
- організацію харчування, дотримання вимог техніки безпеки та санітарно-гігієнічних норм.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти здійснюють внутрішній контроль за виконанням вимог нормативно-правових актів у сфері освіти, за організацією професійної освіти, навчально-виховного процесу, методичної роботи, а також за результатами навчальних досягнень здобувачів освіти. Важливе значення надається формуванню кошторисних документів, забезпеченню дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів.

Отже, розглянуті компоненти формують загальну систему здійснення внутрішнього контролю за діяльністю закладів професійної (професійно-технічної) освіти. У процесі здійснення внутрішнього контролю узагальнюється оперативна інформація щодо стану керованих підсистем, своєчасно виявляються та виправляються недоліки у навчально-виховному процесі.

Список використаних джерел:

1. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10 лютого 1998 р. № 103/98-ВР (редакція від 01.01.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 24.03.2022).

2. Лисенко А.М. Управлінський контроль в системі менеджменту підприємства / *Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 жовтня 2018 р. Кропивницький: Ексклюзив-Систем, 2018. С. 72-75. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/8347/1/Tezi_VI_Oblik_2018.pdf#page=73 (дата звернення: 24.03.2022).

